

Не згасає пам'ять про героїв

День Перемоги є всенародним святом в Україні. 9 Травня в кожному селі та місті віддають данину пам'яті полеглим воїнам, вшановують живих учасників Великої Вітчизняної війни. Цьогоріч ця подія особлива: минає 60 років, як закінчилася страшна війна минулого століття. Свій внесок у Перемогу зробили й жителі Кричильська. В історії села, яку прочитала в місцевій бібліотеці, зокрема, записано: “Кричильськ гітлерівці окупували в перші дні війни. Закрили школу, хату-читальню, пограбували колгосп, майно жителів. На роботу в Німеччину вивезли 30 юнаків і дівчат. Селяни відмовлялися працювати в організованому окупантами господарстві, ховали від них худобу, молоко, інші продукти. Допомогали переховуватись тим, кого переслідували фашисти. 16 жителів стали партизанами. Це А.Ф. Мануїльчик, М.О. Шабак, П.А. Банацький... 12 січня 1944-го Кричильськ визволили частини 181-ої стрілецької дивізії 13-ої армії. 50 жителів пішли громити ворога. 41 загинув у боях на фронтах Великої Вітчизняної”...

Довелося воювати цим кричилянам у третій період війни (січень 1944-го - 8 травня 1945-го). А це було визволення Білорусії та Східної Польщі, вигнання фашистів з Прибалтики, Ясьсько-Кишинівська операція, успішні дії Радянської армії в Угорщині, Югославії...

Бої йшли жорстокі. Воїни-переможці проявляли чудеса героїзму. А фашисти не хотіли залишати завойовані землі. Вони боролися не тільки з регулярною армією, а й мирними жителями, вбивали невинних жінок, дітей. Європа, як і Україна, стогнала під кованим чоботом фашистського звіра. Бійці-українці платили ворогу за створені на території України 230 концтаборів і гетто. Сотні тисяч військовополонених: Жінок, дітей, старих, інвалідів - стали в них в'язнями. За час окупації України 1941-1944 рр. гітлерівці знищили понад 5 млн. чоловік (3,8 млн. мирних жителів і майже 1,5 млн. військовополонених); 2,4 млн. чоловік вивезли на роботи до Німеччини. У роки війни загинув кожний шостий житель України. Більше ніж 250 українських сіл були спалені окупантами дотла.

З числа тих, кому пощастило повернутися з фронту, на сьогодні на території Кричильської сільської ради живе два учасники бойових дій: Іван Банацький, Юхим Шепель і 5 інвалідів війни: Іван Корзун, Логвин Конько, Влас Бородавко, Клим Харечко, Петро Стукало. Власу Єрмолайовичу цьогоріч виповниться 90 літ. Він, усі фронтовики села, - найшанованіші, найповажніші люди в Кричильську. І не тільки тому, що боронили рідну землю від ворога. Повернувшись з фронту, знову були, де важче, працювали в колгоспі. А ще виховали дітей, які з честю продовжують справу батьків. У Власа Єрмолайовича син Володимир працює директором однієї з фірм у Рівному. Але дуже часто приїжджає до батька: він уже погано бачить, і відвідини сина - велика радість. Доглядає Власа Єрмолайовича дочка, яка також жила, працювала в обласному центрі.

Логвин Конько теж виростив хороших синів. Живе з Миколою, невісткою Валентиною. У них ; пішли в життя дві дочки: Олена, після закінчення педагогічного коледжу, навчається в і педінституті, а Тетяна - у медичному коледжі.

Пам'ятає село й завжди пам'ятатиме фронтовика Василя Пітеля. Він був музикантом від Бога. Його троїсті музики - до речі, грав з онуками Миколою, В'ячеславом, Іваном - знали не тільки в сусідніх селах, а й районі, області. Що грали хлопці, то грали. їх запрошували на різні радісні події, але чи не найбільше - на весілля.

Під стать Василю Михайловичу і фронтовик Яків Лисий. Він теж був музикою, завідував сільським клубом.

Фронтовиків у Кричильську запрошують на зустрічі з молоддю, на всі свята, що відбуваються в селі. Вони, якщо дозволяє здоров'я, і одягнувши ордени та медалі, з радістю приходять. Але пережите, роки беруть своє. Проблема для них уже навіть перейти вулицю. Добре це розуміє сільський голова Іван Токов,- на 9 Травня легковиком привозить ветеранів і на зустріч. Відбувається вона біля пам'ятника, що ви сочить поряд з Будинком культури. З чорного граніту промовляють слова: "Вічна слава і пам'ять учасникам і жертвам усіх «воєн». Під ними підпис: "Від жителів села Кричильськ". Біля пам'ятника на гранітних плитах викарбувані прізвища односельців, які загинули в боротьбі з фашизмом.

Внесок кричильян-фронтовиків влився в Перемогу українського народу над окупантами. З 15 фронтів, що діяли під час Великої Вітчизняної, більше половини очолювали маршали та генерали - українці за походженням. Близько 2,5 млн. воїнів-українців нагороджені орденами та медалями, понад 2 млн. - удостоєні звання Героя Радянського Союзу. Зі 150 двічі Героїв Радянського Союзу 32 є українцями або уродженцями України. З 4 Героїв Радянського Союзу й одночасно повних кавалерів ордена Слави два - українці.

Шістдесят мирних весен прошуміло над Україною. Та, що прийшла до нас 9 травня 1945-го, назавжди залишила свій слід в історії людства. Відтоді щорічно в цей день до меморіалів, на братські могили покладають квіти, вінки. Тюльпани палахкотітимуть і біля пам'ятника, що в Кричильську. Не згасе і ніколи не згасне в односельців пам'ять про героїв.

Катерина ІВАНЧУК.